

УДК 159.922.6

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ПРАВНИЧОЇ ОСВІТИ

Євдокимова Н.О.

I. Вступ

Соціальні перетворення у державі актуалізують формування корпусу правників як суб'єктів правничої діяльності, основною метою яких є охорона та захист прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб та держави.

II. Постановка завдання

Модернізація системи вищої правничої освіти передбачає створення нового державного освітнього стандарту. Тому метою статті є проектування практикоорієнтованої системи вищої освіти майбутніх правників.

Для досягнення мети було поставлено такі завдання:

1) визначити принципи побудови системи професійної підготовки правників у вищому навчальному закладі;

2) описати загальну архітектуру навчально-професійної діяльності;

3) розглянути інноваційний характер системи психолого-педагогічних форм і технологій у сучасній професійній освіті правників.

III. Результати

З нашої точки зору, розроблюваний державний стандарт має наблизити правничу освіту до юридичної практики, тобто спрямувати вищу освіту у практикоорієнтоване русло (стандарт має "вписати" види юридичної практики в освітній процес).

Зазначимо, що кожен з видів правничої практики включає в себе психологічну складову, оскільки правнича діяльність у більшості випадків є колективно розподіленою та передбачає соціальну взаємодію з різноманітними суб'єктами права. Тому фахівці у сфері правничої діяльності мають володіти психологічними технологіями, застосування котрих сприятиме підвищенню ефективності та правової системи держави в цілому, і діяльності у правничій сфері окремих суб'єктів.

Щодо принципів побудови системи психологічної підготовки правників у вищому навчальному закладі підкреслимо, що вони задають якісні характеристики цієї системи. Першим принципом ми визначили деонтологічно-аксіологічний, оскільки усвідомлення студентами цінності права, правничої діяльності, ролі правника у системі соціальних взаємозв'язків готує їх до належного виконання майбутніх професійних обов'язків.

Ступеневість та неперервність вищої освіти задає другий принцип професійної підготовки. Ускладнення навчального зміс-

ту відбувається поступово, залежно від етапу підготовки. Ступеневість безпосередньо пов'язана з освітньо-кваліфікаційними рівнями: бакалавр – виконавець практичної правничої діяльності; спеціаліст – організатор та управлінець діяльності в галузі права; магістр – розробник законів, науковець. Подальший напрям виконання професійної діяльності задає завдання підготовки фахівця відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня. Принцип неперервності вказує на необхідність формування потреби у постійному навчанні та самовдосконаленні, побудови власної освітньої траєкторії протягом усього життя.

Системний принцип передбачає, що навчальні дисципліни утворюють певну систему як її елементи, що взаємодоповнюють та взаємозумовлюють один одного, задаючи логіку розгортання навчально-професійної діяльності.

Функціональний принцип спрямований на формування у процесі навчально-професійної діяльності здатностей та вмінь реалізації виробничих функцій, у котрих відображаються особливості видів правничої діяльності.

Позиційний принцип виникає у зв'язку з тим, що майбутній правник має вибудовувати соціальні взаємодії з різноманітними суб'єктами права, нехай-то представники інших спеціальностей правничої сфери чи представники влади, громадських організацій, окремі громадяни.

Технологічний принцип передбачає включення психологічних технологій у навчальний процес. Не можна оволодіти технологією в рамках традиційних освітніх форм. Тому технологічний принцип є інноваційним за своєю сутністю, спрямованим на реалізацію практикоорієнтованого підходу в організації навчання правників. Навчитись певній технології можливо лише у процесі її застосування в імітаційно-ігровій (тренінговій) діяльності.

Зазначені принципи реалізуються в системі навчально-професійних задач, що задають загальну архітектуру навчально-професійної діяльності через проходження певних фаз у процесі її розгортання.

Перша фаза – когнітивно-пошукова: практична задача → навчально-практична задача – аналіз практичної ситуації та власних обмежень, вивчення досвіду поведінки інших в аналогічних ситуаціях, відповідь на запитання: "Чого я не знаю, що необхідно знати для розв'язання цієї задачі?",

пошук шляхів розв'язання задачі у спільно-розподіленій діяльності.

Друга фаза – творча: навчально-практична задача → навчально-дослідна задача – введення понять у ситуацію навчально-практичної задачі, що якісно змінює її зміст та психологічну структуру; дослідження її умов з позиції й за допомогою введеного поняття; відповідь на запитання: “Яким чином засвоєне поняття можна застосувати до вирішення цієї задачі?”, моделювання ситуації.

Третя фаза – узагальнююча: навчально-дослідна задача → навчально-теоретична задача – аналіз поняття як системи, що постійно розвивається; перетворення його (поняття) у цілісну систему, що спричинює перебудову психологічних умов і механізмів УПД; відповідь на запитання: “Як вбудувати засвоєну систему понять у ситуацію, що потребує вирішення (зміни)? Як, абстрагувавшись від конкретної ситуації, надати їй рис типової?”, операціоналізація практичних дій суб'єкта УПД.

Четверта фаза – продуктивна: практична задача → навчальна задача – вироблення узагальненого способу дій у практичній ситуації, адекватного власне ситуації та цілям УПД; формування цілісної системи понять, котрі зумовлюють певні практичні дії, а також є основою теоретичних знань та практичного досвіду; відповідь на запитання: “За допомогою яких понять можливе розв'язання задачі? Які існують узагальнені способи дій, застосування яких дає змогу знайти рішення?”, типізація способів дій при вирішенні задач певного класу, тобто набуття компетентності як універсальної психологічної передумови професійної підготовки.

П'ята фаза – рефлексивна: навчальна задача → практична задача – усвідомлення результатів та власних способів дій при розв'язанні задачі, зіставлення отриманих результатів з моделями ситуацій, аналіз проблем, що виникали у процесі розв'язання навчальної задачі, розширення репертуару дій у професійних ситуаціях, відповідь на запитання: “Як необхідно діяти при вирішенні задач такого класу? Чи можна використовувати зазначені способи дій для розв'язання задач іншого класу?”, формулювання нової навчальної задачі, що означає перехід на новий рівень УПД.

Система навчально-професійних задач зумовлює систему психолого-педагогічних форм і технологій, що реалізується через загальні способи навчально-професійної діяльності. У нашому випадку такими способами виступають: інтегративна система традиційних та інноваційних освітніх форм і технологій та система навчальних тренінгів. Під інтегративною системою традиційних та інноваційних освітніх форм і технологій ми розуміємо впровадження елементів тренінгової технології у традиційні освітні форми,

такі як лекція, семінар. Елементи тренінгу активізують навчально-професійну діяльність студентів, включають їх у процес здобуття особистісних знань та формують уміння самостійно поповнювати свій запас знань протягом життя.

Перспективною розвивальною психотехнологією є навчальний тренінг. Останнім часом у багатьох вищих навчальних закладах України тренінги включені до навчальних планів підготовки фахівців соціономічного профілю (наприклад, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського та ін.).

Чимало науковців висвітлюють власний досвід щодо застосування навчального тренінгу в освітньому процесі вишу. Так, Ю.М. Швалб наголошує на задачному підході до побудови навчального тренінгу у вищому навчальному закладі [12], Л.І. Мороз розглядає вплив професійно-психологічного тренінгу на становлення особистості фахівця [10], В.О. Лефтеров приділяє основну увагу впровадженню тренінгових технологій у навчальний процес при підготовці співробітників органів внутрішніх справ [8], А.В. Кунцевська вбачає у навчальному тренінгу спеціально організований процес рефлексії [7].

Найбільш глибокий підхід до використання тренінгових технологій у навчальному процесі демонструє автор української національної школи навчального тренінгу Ю.М. Швалб. На основі ґрунтовного аналізу розвитку і становлення професійної освіти він зробив висновок про те, що тренінгові технології мають стати одним із провідних засобів професійного навчання завдяки спрямованості на формування особистісної та професійної компетенції [12].

Починаючи з 2005 р., у рамках організованих ним психологічних шкіл постійно проводяться курси підготовки викладачів вищих навчальних закладів України до впровадження навчальних тренінгів. Випускники зазначених курсів активно впроваджують навчальні тренінги у власну педагогічну практику. Вони розробили ряд тренінгових програм при викладанні різноманітних дисциплін соціономічного профілю. Ці програми у статусі експериментальних впроваджені в рамках наукових досліджень на здобуття наукових ступенів докторів і кандидатів психологічних і педагогічних наук. Автором розроблено та апробовано у вищих навчальних закладах України п'ять програм навчальних тренінгів при підготовці правників: “Тренінг особистісної готовності до професійної діяльності”, “Тренінг здатності до професійної комунікації”, “Професійно-психологічний тренінг”, “Тренінг професійної ідентичності”, “Тренінг управлінських умінь”.

Навчальні тренінги визначаються нами як спеціально організовані дії з моделювання навчальних ситуацій з метою формування базових понять та компетенцій на основі проблематизації індивідуального досвіду учасників. Відповідно, такий підхід вимагає від викладача високого рівня володіння навчальним матеріалом, навичок організаційно-управлінської діяльності, здатності до педагогічної рефлексії.

Ю.М. Швалб зазначає, що навчальний тренінг є формою спільно розподіленої навчальної діяльності, центральним і системоутворювальним стрижнем котрої є постановка задачі на розвиток. "Для кожного конкретного індивіда як учасника тренінга, – підкреслює науковець, – фактично єдиною умовою постановки задачі на розвиток є усвідомлення власних досягнень й обмежень при виконанні тих чи інших тренінгових завдань" [13, с. 314].

Л.І. Мороз розглядає навчальний тренінг як цілісну систему вправ, котрі "забезпечують досягнення передбачуваних необхідних змін особистості та поведінки учасників тренінгу" [10, с. 4]. Дослідниця наголошує, що "цінність тренінгових занять полягає, насамперед, у можливості подолати обмеження, які властиві традиційним методам навчання професійній діяльності. До таких обмежень, зокрема, належить відмінність між предметом навчальної діяльності, що являє собою абстракції різного ступеня узагальнення, і реальним предметом професійної діяльності" [10, с. 64].

Ми поділяємо думку науковців, що головним завданням навчального тренінгу є подолання його учасниками обмежень у сфері навчально-професійної діяльності.

Форма навчального тренінгу дає змогу організувати особливий специфічний освітній простір, у якому студенти (підкреслимо: група студентів) усвідомлюють власну некомпетентність щодо вирішення ситуації чи певного класу задач, визначаються з власними обмеженнями у наявних знаннях чи компетенціях. Це усвідомлення відбувається на стадії фактів (за класифікацією Колбі) через виконання певних дій, операцій, котрі не дають бажаних результатів через обмеженість способів дій студентів. Емоційне переживання власних обмежень спонукає студентів до колективного пошуку ефективних способів дій. Саме шляхом проб і помилок відбувається пошук альтернативних варіантів вирішення ситуації. Ефективні варіанти, котрі дають бажані результати, усвідомлюються шляхом ретроспективної рефлексії та алгоритмізуються. Це дає змогу студентам у подальших аналогічних навчальних ситуаціях швидко адаптуватись та вирішити поставлені завдання. Проекція навчальної ситуації та власних дій у певну реальність допомагає студенту усвідомити власну компетентність, а при повторях певних способів дій в інших ситуаціях – набу-

ти неусвідомленої компетентності, що дає змогу у подальшій професійній діяльності швидко адаптуватись до ситуації (проблемної чи взагалі невизначеної) та вирішити поставлені завдання завдяки сформованому репертуару способів дій.

Процес колективної мислєдіяльності у навчальному тренінгу дає змогу включити у навчальну діяльність всіх (без винятку) студентів, спрямувати їхні зусилля у конструктивне русло, що, безумовно, детермінує їх подальший розвиток, їхню якісну зміну, підвищення мотивації до навчання й пізнання нового.

Зазначимо, що молодь засвоює інформацію швидше, якщо навчання проходить інтерактивно: одночасно з одержанням інформації обговорюються незрозумілі моменти, одразу закріплюються отримані знання, формуються способи дій та поведінки. Такий метод втягує учасників у процес навчання, а сам процес навчання стає легшим і цікавішим, що досягається завдяки впровадженню партисипаторного підходу до навчального тренінгу.

Партисипаторний підхід до тренінгу (навчання через справу) базується на впевненості в тому, що студенти ефективніше вчать, коли цінуються їхні власні знання та спроможність щось зробити, а також коли вони можуть поділитися своїми думками, поглядами, враженнями та проаналізувати власний досвід у комфортному для себе середовищі. Зміст тренінгу має відповідати потребам учасників і бути прийнятним для їхнього досвіду.

Навчальний тренінг, створюючи ігрову реальність, усуває бар'єри на шляху креативності мислення, страх помилки (адже ситуація несправжня) і дає змогу вирішувати цілком реальні проблеми, пов'язані з майбутньою професійною діяльністю. Ігрова реальність дає можливість апробувати певні способи дій неодноразово, відкидаючи хибні й відбираючи конструктивні. Знайдені способи дій закріплюються у пам'яті на тривалий час, адже знання, отримані у діяльності, запам'ятовуються на 90%.

Абстрагування від конкретної ситуації та виведення законів, закономірностей дають змогу студентам класифікувати навчальні завдання за класами, відбираючи ті способи дій, що дають можливість розв'язувати задачі певних класів, вільно оперувати отриманими знаннями, формулювати власні навчальні задачі, стаючи дійсними суб'єктами власної навчально-професійної діяльності.

Використання навчального тренінгу як форми роботи активізує студентів як суб'єктів навчально-професійної діяльності, стимулює їхню креативність, розвиває дивергентне мислення, що в подальшому сприяє створенню власної концепції й побудові траєкторії освіти впродовж життя. Переконані,

що саме навчальний тренінг є тією технологією, котра дає змогу реалізувати у навчальному процесі вищої школи суб'єкт-суб'єктну взаємодію, організувати процес отримання студентами особистісних знань та компетенцій, формувати майбутніх фахівців на сучасному рівні вимог ринку праці.

Структурно навчальний тренінг може включати такі стадії (фази):

- 1) актуалізація особистого досвіду студента;
- 2) визначення обмежень у наявних знаннях для вирішення певного навчального завдання;
- 3) колективний пошук способів дій у невизначеній ситуації;
- 4) апробація знайдених способів дій та їх демонстрація;
- 5) колективний аналіз запропонованих способів дій і формування базових понять;
- 6) закріплення ефективних способів дій та їх узагальнення;
- 7) рефлексія щодо власних способів дій та готовності до професійної практики.

Розглянемо стадії навчального тренінгу більш детально. На першій стадії у соціально-психологічній взаємодії учасників виникає особистісне переживання ними певної ситуації і таким чином задіюється емоціональний інтелект до вирішення навчального завдання. На другій стадії студенти, розпочавши вирішення певного навчального завдання, приходять до розуміння, що наявних у них знань та способів дій недостатньо. Тому на третій стадії процес колективної мислєдіяльності спрямовує перетворення навчального завдання у навчальну задачу, тобто детермінує процес цілепокладання в навчально-професійній діяльності. Саме на цій стадії робоча група діє як самостійний суб'єкт мислєдіяльності. Викладач, ретельно стежачи за роботою груп, організовує й направляє їх діяльність у конструктивне русло, надаючи певної інформації, включаючи у свою роботу міні-лекції, алгоритми дій у навчальній чи професійній ситуації, здійснюючи позиційну ролянку учасників, виштовхуючи їх у різноманітні функціональні позиції: "фахівець", "експерт", "клієнт", "правопорушник", "злочинець", "жертва" тощо. Досягненням студентів на цій стадії є оволодіння певним способом дій, поняттями, виходячи з власного досвіду групової взаємодії. Подальша апробація виведених понять та знайдених способів дій допомагає сформулювати базові поняття та визначити найбільш ефективні способи дій. Як правило, закріплення ефективних способів дій відбувається при вирішенні іншого навчального завдання, котре можна віднести до типу задач, котрий пропонувався до засвоєння. Таким чином у студентів формується досвід реалізації способу дій у професійних ситуаціях, психологічна готовність до професійної практики. Рефлексія студентів щодо власних способів

дій та психологічної готовності до виконання професійних задач, вирішення професійної ситуації допомагає учасникам тренінгу усвідомити власні досягнення та обмеження в навчально-професійній діяльності та спрямувати власний розвиток у професійній сфері.

Важливим аспектом навчального тренінгу є організація навчальної комунікації між викладачем і групою студентів, між студентами у групі. Зазначена комунікація, як і сам тренінг, передбачає проходження певних фаз:

- 1) встановлення комунікативного контакту, що передбачає повідомлення учасникам тренінгу його тематичної спрямованості (котра задається програмою навчальної дисципліни, яка розглядається нами як окремий суб'єкт навчальної діяльності), цілей і завдань;
- 2) обговорення фактів, що сприяє визначенню учасниками власних обмежень та актуалізує їх особистий досвід;
- 3) обговорення емоцій, котрі виникли у результаті обговорення фактів, що формує смисли пошуку способів власної діяльності у навчальній ситуації;
- 4) комунікативна взаємодія, спрямована на груповий чи колективний пошук способів вирішення навчальної ситуації;
- 5) презентація групових чи колективних здобутків (у цій фазі креативність виявляється найбільшою мірою);
- 6) обговорення групових чи колективних здобутків, визначення їх плюсів і мінусів;
- 7) формулювання колективних понять і рішень;
- 8) вербальна рефлексія власних способів дій та отриманих знань, умінь, компетенцій;
- 9) зворотний зв'язок щодо організації тренінгу.

Така навчальна комунікація дає змогу викладачу і студенту виступати партнерами, вибудовувати ефективну взаємодію щодо навчальної ситуації, у котрій обидва партнери вчать один у одного.

Вибудовуючи навчальну комунікацію, необхідно враховувати навчальні стилі учасників тренінгу. П. Хорні та А. Мамфорд виділяють чотири навчальні стилі: активіст, мислитель, теоретик, прагматист. Учені підкреслюють, що активісти із задоволенням включаються у нову діяльність, діють з ентузіазмом і тільки потім розмірковують над наслідками своїх дій. Навіть якщо наслідки їх не задовольняють, не мають бажання покращити їх. Закінчивши один вид діяльності, шукають інший. Мислителі – обережні та скрупульозні, неквапливі у прийнятті рішень, зважено обмірковують усі варіанти вирішення ситуації. Теоретики – аналітичні, раціональні, об'єктивні та логічні. Структуруючи інформацію, теоретики вибудовують теорії та моделі. Прагматисти – це практичні люди, котрі прагнуть впроваджувати нові ідеї у власній діяльності.

IV. Висновки

Знання викладачем власного навчального стилю та навчальних стилів учасників тренінгу допомагає оптимізувати індивідуальну й групову роботу, зробивши її більш продуктивною.

Крім того, зазначимо, що навчальний тренінг – це, передусім, процес колективної мислєдїяльності, котрий не є сумою індивідуальних процесів мислєдїяльності, проте його результат може стати надбанням кожного учасника тренінгу. З огляду на це вважаємо навчальний тренінг вельми перспективною психологічною технологією навчально-професійної діяльності.

Переконані, що саме тренінгові технології у навчальному процесі вишу спрямовують його в практикоорієнтоване русло, формуючи майбутніх фахівців як суб'єктів професійної діяльності.

Література

1. Євдокимова Н.О. Методологічні засади проектування психологічної компоненти професійної освіти правників / Н.О. Євдокимова // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського : збірник наукових праць (Серія "Психологічні науки") / за ред. С.Д. Максименка, Н.О. Євдокимової. – Т. 2. – Вип. 6. – Миколаїв : МДУ імені В.О. Сухомлинського, 2011. – С. 11–116.
2. Євдокимова Н.О. Навчальний тренінг у вищій школі / Н.О. Євдокимова // Розвиток педагогічної освіти в контексті цивілізаційних змін : тези X Всеукраїнської науково-практичної конференції. Секція "Психологічний супровід підготовки вчителя", 11–12 травня 2010 р. / за заг. ред. Н.О. Євдокимової. – Миколаїв : Миколаївський державний університет імені В.О. Сухомлинського, 2010. – С. 9–12.
3. Євдокимова Н.О. Навчальний тренінг як засіб формування суб'єктності в навчально-професійній діяльності / Н.О. Євдокимова // Актуальні проблеми психології: Екологічна психологія : збірник наукових праць / за ред. С.Д. Максименка. – Т. 7. – Вип. 23. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – С. 125–128.
4. Євдокимова Н.О. Проектування психологічної складової вищої освіти правників / Н.О. Євдокимова // Становлення особистості професіонала: перспективи та розвиток : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 18 лютого 2011 р. – Одеса : ОДУВС, 2011. – С. 18.
5. Євдокимова Н.О. Психологічні технології навчання у класичному університеті / Н.О. Євдокимова // Сучасна психологія: актуальні проблеми й тенденції розвитку : матеріали Міжрегіональної науково-практичної конференції / за ред. В.Й. Бочелюка. – Запоріжжя : КПУ, 2011. – С. 96–98.
6. Євдокимова Н.О. Розвивальна освіта як технологія навчання у ВНЗ / Н.О. Євдокимова // Вісник Харківського національного університету : збірник наукових праць. Серія: "Психологія". – Харків : Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, 2009. – Вип. 41. – С. 100–106.
7. Кунцевська А.В. Формування компетентності студентів в організації групової роботи / А.В. Кунцевська // Актуальні проблеми психології : зб. наукових праць / Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України ; за ред. С.Д. Максименка. – Т. 7: Екологічна психологія. – Вип. 17: Психологія освітнього простору. – Миколаїв : Іліон, 2008. – С. 242–246.
8. Лефтеров В.О. Психологічні тренінгові технології в органах внутрішніх справ : монографія : у 2-х т. / В.О. Лефтеров. – Т.1: Методологія психотренінгу та його використання у професійно-психологічному розвитку персоналу, задіяного в екстремальних видах діяльності. – Донецьк: ДЮІ, 2007. – 242 с.
9. Ляудис В.Я. Методика преподавания психологии / В.Я. Ляудис. – [5-е изд.]. – СПб. : Лидер, 2007. – С. 7.
10. Мороз Л.І. Професійно-психологічний тренінг у становленні особистості фахівця (на прикладі працівників ОВС) : монографія / Л.І. Мороз. – Івано-Франківськ : Надвірнянська друкарня, 2007. – 312 с.
11. Репкин В.В. Развивающее обучение: теория и практика / В.В. Репкин, Н.В. Репкина. – Томск : Пеленг, 1977. – 234 с.
12. Швалб Ю.М. Задачный подход к построению учебного тренинга в вузе / Ю.М. Швалб // Психологічні тренінгові технології у правоохоронній діяльності: науково-методичні та організаційно-практичні проблеми впровадження і використання, перспективи розвитку : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 27–28 травня 2005 р., м. Донецьк. – Ч. 2. – Донецьк : ДЮІ МВС при ДонНУ, 2005. – С. 15–24.
13. Швалб Ю.М. Методологические проблемы психодиагностики в тренинговом процессе / Ю.М. Швалб // Проблеми еміричних досліджень у психології. – Вип. 1. – К. : Гнозис, 2008. – С. 311–315.
14. Швалб Ю.М. Методологічні засади розробки системи професійної освіти у вищому навчальному закладі (на матеріалі спеціальності "Соціальна робота") / Ю.М. Швалб // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського : збірник наукових праць / за ред. С.Д. Максименка, Н.О. Євдокимової. – Т. 2. – Вип. 5. – Миколаїв : МДУ імені В.О. Сухомлинського, 2010. – С. 298–306.

Свдокімова Н.О. Психологічні аспекти модернізації системи вищої правничої освіти

Анотація. У статті викладено погляд автора щодо модернізації системи вищої освіти студентів спеціальності "Правознавство". Наголошено на спрямуванні професійної підготовки майбутніх правників у практикоорієнтоване русло. Розглянуто принципи професійної підготовки правників, що реалізуються в системі навчально-професійних задач, які зумовлюють загальні способи навчально-професійної діяльності.

Ключові слова: колективна мислєдіяльність, навчальна комунікація, навчальні стилі, навчальний тренінг, суб'єкт, навчально-професійна діяльність, навчально-професійна задача.

Евдокімова Н.А. Психологические аспекты модернизации системы высшего законодательного образования

Аннотация. В статье изложен взгляд автора на модернизацию системы высшего образования студентов специальности "Правоведение". Акцентируется на направленности профессиональной подготовки будущих юристов в практикоориентированное русло. Рассмотрены принципы профессиональной подготовки юристов, которые реализуются в системе учебно-профессиональных задач, которые обуславливают общие способы учебно-профессиональной деятельности.

Ключевые слова: коллективная мыслєдеятельность, учебная коммуникация, учебные стили, учебный тренинг, субъект, учебно-профессиональная деятельность, учебно-профессиональная задача.

Evdokimova N. Psychological aspects of modernization of higher education legislation

Annotation. The article describes the author's view on the modernization of higher education students majoring in "Jurisprudence". Refers to the direction of training future lawyers in practice-oriented course. The principles of training of lawyers, which are implemented in the system of teaching and professional goals, which causes the common ways of teaching and professional activities.

Key words: collective critical thinking, communication training, learning styles, teaching training, the subject, teaching and professional activities, teaching and professional task.